

ประโยค ๑-๒
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

แปล โดยพยัญชนะ

๑. มนุสฺสา วตตสมฺปนฺเน ภิกฺขุ ทิสฺวา ปสนฺนจิตฺตา อาสนานิ ปณฺญาเปตฺวา
 นิสฺสทาเปตฺวา ปถเนเตนาทาเรน ปริวิสิตฺวา ฆนฺเต กุทํ อยฺยา คจฺจนฺตฺติ ปรุจฺจิตฺวา
 ยถาผาสูกฺกฺจฺฉานํ อุปาสกาทิ วุตฺเต ปณฺตฺติมนุสฺสา วสุสวาสํ เสนาสนํ ปริเยสนฺติ
 ฆนฺตาทิ ฆตฺวา ฆนฺเต สเจ อยฺยา อิมํ เตมาสํ อิธ วเสยฺยุํ มยํ สรณฺสุ ปติฏฺจาย
 สีสานิ คณฺฺเหยฺยามาติ อาทํสุ ฯ เตปิ มยํ อิมานิ กุลานิ นิสฺสาย ฆวานิสฺสรณํ กริสฺสามาติ
 อธิวเสสฺสุ ฯ มนุสฺสา เตสํ ปฏฺิณฺณํ คเหตุว วิหารํ ปฏฺิขคฺคิตฺวา รัตติฏฺจฺฉานทิวาฏฺจฺฉานานิ
 สมฺปาเหตุว อทํสุ ฯ เต นิพฺพุทฺธํ ตเมว คามํ ปิณฺฑทาย ปวิสฺสนฺติ ฯ อถ เน เอโก เวชฺุไซ
 อุปฺสงฺกมิตฺวา ฆนฺเต พหุณฺ्हํ วสนฺฏฺจฺฉาน อผาสูกฺปิ นาม โทติ ตสฺมี อุปฺปนฺเน มยฺหํ
 กเถยฺยถ ฆาสซุํ กริสฺสามีติ ปวาเรสิ ฯ เถโร วสุสฺพนายิกาทิวเส เต ภิกฺขุ อามนฺเตตฺวา
 ปรุจฺฉิ อวฺุโส อิมํ เตมาสํ กตฺตีหิ อิริยาปเถหิ วิตินาเมสฺสเถติ ฯ จตุหิ ฆนฺเตติ ฯ ก็ ปเนตํ
 อวฺุโส กตฺตีหิ อิริยาปเถหิ วิตินาเมสฺสเถติ ฯ จตุหิ ฆนฺเตติ ฯ ก็ ปเนตํ อวฺุโส ปฏฺิรูปิ
 นนฺุ อุปฺปมตฺเตหิ ภาวิตพฺพํ มยํ หิ ธรรมานสฺส พุทฺธสฺส สนฺติกา กมฺมฏฺจฺฉานํ คเหตุว อาคตา
 พุทฺธา จ นาม น สกฺกา สเจเน อาราเชตุํ กลฺยาณชฺฌาสเยน เทเต อาราเชตพฺพา
 ปมตฺตสฺส จ นาม จตฺตารอ อปายา สกฺเคทสฺหิสฺสา อุปฺปมตฺตา โทถวฺุโสติ ฯ ตมฺเห ปน
 ฆนฺเตติ ฯ อทํ ตีหิ อิริยาปเถหิ วิตินาเมสฺสามิ ปิฏฺุจฺฉิ น ปสาเรสฺสามิ อวฺุโสติ ฯ สาธุ
 ฆนฺเต อุปฺปมตฺตา โทเถติ ฯ (ธมฺมปทฏฺจกถาย ปจฺโม ภาโค/หน้า ๗ - ๘)

แปล โดยอรรถ

๒. เถรสฺส นินฺทํ อโนกฺกมนฺตสฺส ปจฺมมาเส อติกฺกนฺเต อกฺขโรโค อุปฺปชฺชิตฺวา
 ฉินฺททฺมฏฺโตะ อุทกฺขารา วีย อกฺขีทฺติ ชารา ปคฺขรณฺติ ฯ โส สหฺพรตฺตึ สมณธมฺมํ กตฺวา
 อรฺกคฺคคฺคฺมเน คพฺภํ ปวิสิตฺวา นิสฺสีทฺติ ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขาจารเวลาย เถรสฺส สนฺติกํ คนฺตฺวา
 ภิกฺขาจารเวลา ฆนฺเตติ อาทํสุ ฯ เตนหาวิโส คณฺหนฺต ปตฺตจิวฺรณฺติ อตฺตโน ปตฺตจิวฺร
 คาทาเปตฺวา นิกฺขมิ ฯ ภิกฺขุ ตสฺส อกฺขี ปคฺขรณฺเต ทิสฺวา กิเมตํ ฆนฺเตติ ปุจฺฉิสฺสุ ฯ
 อกฺขี เม อาวุโส วาตา วิชฺฌนฺตฺติติ ฯ นนฺ ฆนฺเต เวชฺเชนฺนเมท ปวาริตา ตสฺส กถฺยยามาติ ฯ
 สาธาวุโสติ ฯ เต เวชฺชสฺส กถฺยิสฺสุ ฯ โส เตลํ ปจฺจิตฺวา เปเสสิ ฯ เถโร นาสาย เตลํ
 อสฺสิญฺจนฺโต นิสฺสินฺโก ว อสฺสิญฺจิตฺวา อนฺโตคามํ ปาวิสฺสี ฯ เวชฺโช ทิสฺวา อาท ฆนฺเต
 อยฺยสฺส กิร อกฺขี วาโต วิชฺฌนฺตฺติติ ฯ อาม อุปาสกาติ ฯ ฆนฺเต มยา เตลํ ปจฺจิตฺวา เปสิตํ
 นาสาย โว อสฺสิตฺตฺนฺติ ฯ อาม อุปาสกาติ ฯ อิทานิ กิทิสฺนฺติ ฯ รุชฺเตว อุปาสกาติ ฯ
 เวชฺโช มยา เอกฺวาเรเนว วุปลสมนฺตถํ เตลํ ปหิตํ กิณฺนุ โช โรโค น วุปลสนฺโตติ จินฺเตตฺวา ฆนฺ
 เต นิสฺสีทิตฺวา โว อสฺสิตฺตํ นิสฺชิตฺวาติ ปุจฺฉิ ฯ เถโร ตฺถนฺทึ อโหสิ ปุณฺปนฺ ปุจฺฉิยมาเนปิ
 น กถฺสิ ฯ (ธมฺมปทฺฏจกฺถาย ปจฺโม ภาค/หน้า ๘ - ๙)

— ❖ ❖ ❖ —
 ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑-๒

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. มนุษย์ ท. เห็นแล้ว ซึ่งภิกษุ ท. ผู้ถึงพร้อมแล้วด้วยวัตร เป็นผู้มจิตเลื่อมใสแล้ว เป็น ปุลาตแล้ว ซึ่งอาสนะ ท. ยังภิกษุ ท. ให้นั่งแล้ว อังคาสแล้ว ด้วยอาหารอันประณีต ถามแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.พระผู้เป็นเจ้า ท. จะไป ในที่ไหน ดังนี้ ครั้นเมื่อคำว่า ดูก่อนอุบาลกและอุบาลิกา ท. อ.เรา ท. จะไป สู่ที่อันมีความสำราญอย่างไร ดังนี้ อันภิกษุ ท. เหล่านั้น กล่าวแล้ว อ.มนุษย์ผู้เป็นบัณฑิต ท. ทราบแล้วว่า อ.ท่านผู้เจริญ ท. แสงหาอยู่ ซึ่งเสนาสนะ อันเป็นที่อยู่จำซึ่งพรรษา ดังนี้ กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ถ้าวา อ.พระผู้เป็นเจ้า ท. พึงอยู่ ในที่นี้ ตลอดหมวดแห่งเดือนสาม นี้ไซ้ริ อ.ข้าพเจ้า ท. ตั้งอยู่เฉพาะแล้วในสภาระ ท. พึงถือเอา ซึ่งศีล ท. ดังนี้ ฯ อ.ภิกษุ ท. แม้เหล่านั้น ยังคำนินมติให้อยู่ทับแล้ว ด้วยอันคิดว่า อ.เรา ท. อาศัยแล้ว ซึ่งตระกูล ท. เหล่านี้ จักกระทำซึ่งการออกไปจากภพ ดังนี้ ฯ อ.มนุษย์ ท. รับแล้ว ซึ่งปฏิญญาของภิกษุ ท. เหล่านั้น จัดแจงแล้วซึ่งที่เป็นที่อยู่ ยังที่เป็นที่พักในกลางคืนและที่เป็นที่พักในกลางวัน ท. ให้ถึงพร้อมแล้ว ได้ถวายแล้ว ฯ อ.ภิกษุ ท. เหล่านั้น ย่อมเข้าไป สู่บ้านนั้นนั้นเทียว เพื่อบิณฑชะเนืองนิตย์ ฯ ครั้งนั้น อ.หมอ คนหนึ่ง เข้าไปหาแล้ว ซึ่งภิกษุ ท. เหล่านั้น ปวารณาแล้ว ด้วยคำว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ชื่อแม่ อ.ความทุกข์มิใช่ความสำราญ ย่อมมีในที่ เป็นอยู่แห่งพระผู้เป็นเจ้า ท. มาก ครั้นเมื่อความทุกข์มิใช่ความสำราญนั้น เกิดขึ้นแล้ว อ.ท่าน ท. พึงบอกแก่ข้าพเจ้า อ.ข้าพเจ้า จักกระทำ ซึ่งยา ดังนี้ ฯ

อ.พระเถระ เรียกมาแล้ว ซึ่งภิกษุ ท. เหล่านั้น ถามแล้วว่า ดูก่อนท่านผู้มีอายุ ท. อ.ท่าน ท. จักยังกาลให้น้อมไปล่วงวิเศษ ด้วยอิริยาบถ ท. เท่าไร ตลอดหมวดแห่งเดือนสามนี้ ดังนี้ ในวันคือดีเป็นที่น้อมเข้าไปใกล้แห่งกาลฝน ฯ อ.ภิกษุ ท. เหล่านั้น กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.กระผม ท. จักยังกาลให้น้อมไปล่วงวิเศษ ด้วยอิริยาบถ ท. สี ตลอดหมวดแห่งเดือนสามนี้ ดังนี้ ฯ อ.พระเถระ กล่าวแล้วว่า ดูก่อนท่านผู้มีอายุ ท. ก็ อ.อันยังกาลให้น้อมไปล่วงวิเศษ ด้วยอิริยาบถ ท. สี ตลอดหมวดแห่งเดือนสามนี้ แห่งท่าน ท. นั้น เป็นกรรมอันสมควร ย่อมเป็นหรือ อันเรา ท. พึงเป็นผู้ไม่ประมาทแล้ว พึงเป็น มีไซ้หรือ เพราะว่า อ.เรา ท. เรียนเอาแล้ว ซึ่งพระกรรมฐาน จากสำนัก ของพระพุทธเจ้า ผู้ยังทรงพระชนม์อยู่ มาแล้ว

จริงอยู่ ชื่อ อ.พระพุทธรเจ้า ท. อันบุคคลผู้ไ้อวดไม่อาจ เพื่ออันทรงให้ยินดียิ่ง ด้วยว่า
 อ.พระพุทธรเจ้า ท. เหล่านั้น อันบุคคลผู้มีอริยาศัยอันงาม พึงให้ทรงยินดียิ่ง จริงอยู่ อ.อบาย ท.
 ลี เป็นเช่นกับด้วยเรือนของตน ย่อมเป็น ชื่อแก่บุคคลผู้ประมาทแล้ว จงเป็น ดังนี้ ๑ อ.ภิกษุ ท.
 ทามแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ก็ อ.ท่าน เล่า ดังนี้ ๑ อ.พระเถระ กล่าวแล้วว่า ตุก่อนท่านผู้มี
 อายุ ท. อ.เรา จักยกกาลให้น้อมไปล่วงวิเศษด้วยอิริยาบถ ท. สาม อ.เรา จักไม่เหยียด
 ซึ่งหลัง ดังนี้ ๑ อ.ภิกษุ ท. กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.ติละ อ.ท่าน ท. จงเป็นผู้ไม่
 ประมาทแล้ว จงเป็น ดังนี้ ๑

แปล โดยอรรถ

๒. เมื่อพระเถระไม่ก้าวลงสู่ความหลับ ครั้นเดือนที่หนึ่ง ผ่านพ้นไป ก็เกิดโรคตาขึ้น ๑
 หยาดน้ำตาไหลออกจากดวงตา คล้ายสายน้ำซึมออกจากหม้อข้าว ฉะนั้น ๑ ท่าน บำเพ็ญสมณ
 ธรรมตลอดทั้งคืน ในเวลาอรุณขึ้นก็เข้าไปยังห้องแล้วนั้น ๑ ภิกษุทั้งหลาย ไปสำนักพระเถระใน
 เวลาภิกษาจาร กราบเรียนว่า ได้เวลาภิกษาจารแล้วขอรับ ๑ พระเถระตอบว่า ผู้มีอายุทั้งหลาย
 ถ้ากระนั้นช่วยถือบาตรและจีวรไปด้วย ได้ขอให้ภิกษุทั้งหลายช่วยถือบาตรและจีวรของตน
 ออกไป ๑ ภิกษุทั้งหลาย มองเห็นดวงตาของท่าน (มีน้ำตา) ไหลออกอยู่ จึงเรียนถามว่า นั่นอะไร
 ขอรับ ๑ พระเถระ ตอบว่า ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย ลมเสียดแทงดวงตาของผม ๑ พวกภิกษุ
 ทั้งหลาย กราบเรียนว่า หมอได้ปวารณาพวกเราไว้แล้ว มิใช่หรือ ขอรับ พวกเราควรบอก
 แก่เขา ๑ พระเถระตอบว่า ดี ท่านทั้งหลาย ๑ ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้น จึงได้บอกแก่หมอ ๑
 หมอนั้น ได้หุงน้ำมันส่งไป (ถวาย) ๑ พระเถระเมื่อจะหยอดน้ำมันทางจุมุก นั้นนั้นแล
 หยอดแล้ว เข้าไปภายในบ้าน ๑ หมอเห็นแล้วจึงถามว่า ท่านขอรับ ทราบว่า ลมเสียดแทงดวงตา
 ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าหรือ ๑ พระเถระตอบว่า ใช่ อุบาสก ๑ หมอถามว่า ท่านขอรับ กระผมได้หุงน้ำ
 มันส่งไป (ถวาย) พระคุณเจ้าได้หยอดน้ำมันทางจุมุกแล้วหรือ ๑ พระเถระตอบว่า ใช่ อุบาสก
 หมอถามว่า ขณะนี้ เป็นอย่างไรบ้าง ๑ พระเถระตอบว่า ยังเจ็บอยู่เลย อุบาสก ๑ หมอคิดว่า
 เราส่งน้ำมันไปเพื่อระงับโดย (หยอด) ครั้งเดียวเท่านั้น เหตุอะไรหนอแล โรคจึงยังไม่สงบ จึงเรียน
 ถามว่า ท่านขอรับ น้ำมันนั้น ท่าน หนึ่งหยอดหรือนอนหยอด ๑ พระเถระ ได้นิ่งเสีย แม้ถูกหมอ
 ปรบเร้าถาม ก็ไม่ตอบ ๑

พระเทพมุนี ธรรมรัตโน วัดปากน้ำ
 สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย.
 ตรวจแก้.